

NIEKOLKO SLOV NA ÚVOD

Rok ubehol ako voda a v rukách držíme ďalšie, už ôsme číslo zborníka *Prekladateľské listy*. Zrodilo sa vďaka nezištnej práci editorov, redaktorov i prispievateľov a tiež vďaka finančnej podpore Filozofickej fakulty Univerzity Komenského.

Už tradične je naším cieľom poskytnúť priestor na publikovanie šikovným študentom, mladým teoretikom a začínajúcim prekladateľom, ktorí ponúkajú nové pohľady na tradičné typy prekladu alebo čitateľom približujú nové. V tohtoročnom čísle uverejňujeme osem odborných štúdií, v ktorých autori predstavujú výskumy doposiaľ nepreskúmaných prekladateľských zákutí, zaujímavé prekladateľské postupy a ponúkajú bohatú paletu inšpiratívnych riešení.

Hoci sa každý rok usilujeme o vyváženosť zastúpenia škôl, tento rok sa nám to, žiaľ, nepodarilo. Až šesť príspevkov pochádza z pera študentov a mladých výskumníkov z Univerzity Komenského a len po jednej práci z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. V budúcich ročníkoch sa znova pokúsime o rovnomernejšie zastúpenie škôl, prípadne by sme radi uverejnili aj práce študentov a výskumníkov z Prešovskej univerzity či z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Po dlhšom čase publikujeme v zborníku aj príspevok v angličtine, ktorý pochádza z pera Novozélandčana Petera Barrera. Autor v ňom popisuje svoje vzácne skúsenosti s prekladom a korektúrou odborných textov zo slovenského do anglického jazyka.

Ďalšie dva príspevky sa venujú lokalizácii. Prvý, v podaní Mariána Kabáta, približuje časté nástrahy, ktoré na prekladateľa pri takýchto prekladoch striehnu, a navrhuje možné riešenia. V druhom Katarína Marčanová predstavuje svoj výskum lokalizácie videohier a neherného softvéru.

Umeleckému prekladu sa venujú príspevky Lucie Podluckej a Jany Ukušovej. Prvá zmiernená si posvietila na preklad rýmovaného slangu v diele *Traja pátrači*. Vďaka Jane Ukušovej, ktorá v príspevku predostrie odpoveď trnavskej skupiny na odvekú otázku, či majú poéziu prekladať len básnici, má v zborníku opäť zastúpenie aj poetický preklad.

Zvyšné tri príspevky sa venujú rozličným prekladateľským oblastiam. Zuzana Šrámková so zreteľom na Dolníkovu teóriu o využívaní anglicizmov len vtedy, keď sú funkčné, potrebné a vhodné, analyzuje ich výskyt na webových stránkach slovenských marketingových agentúr. Katarína Václaviková predstavuje v článku pomerne nového činiteľa, ktorý vstupuje do prekladateľského procesu, a tým je

kontrolór prekladu. Posledný príspevok v zborníku z pera Michaely Wolkommerovej sa venuje audiovizuálnemu prekladu. Autorka sa v ňom na základe výsledkov dotazníka usiluje dokázať alebo vyvrátiť, či majú dabing alebo titulky vplyv na výsledný zážitok divákov z filmu.

Okrem odborných článkov v zborníku aj tento rok uverejňujeme víťazné práce z minuloročnej *Prekladateľskej univerziády* organizovanej Literárnym fondom. V 23. ročníku prišlo v sekcii umeleckého prekladu do súbehu len 30 súťažných prekladov, teda o 12 menej než vlani a o 16 menej než v predviani. Musíme teda smutne konštatovať, že záujem študentov o túto súťaž má, žiaľ, klesajúcu tendenciu. Aj touto cestou by sme preto radi vyzvali študentov, aby sa neváhali do súťaže zapojiť a okrem finančnej i vecnej odmeny získali cenné skúsenosti, odbornú spätnú väzbu a možno aj prvé skutočné preklady. Vyučujúci by ich v tom mohli podporiť.

Z 30 súťažných prác už tradične drvivú väčšinu, teda 22, tvorili preklady z anglického jazyka, tri preklady boli z ruského jazyka, dva zo španielskeho jazyka a po jednej práci z nemeckého, francúzskeho a poľského jazyka. Univerzity boli z hľadiska počtu prihlásených zastúpené takto: Univerzita Komenského 11 prác, Univerzita Mateja Bela 12 prác, Univerzita Konštantína Filozofa 4 práce, Prešovská univerzita 1 práca, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika 1 práca a Ekonomická univerzita 1 práca. V zborníku uverejňujeme šesť najlepších ocenených prekladov.

Na rozdiel od minulého roku, keď sa do kategórie teória a kritika prekladu neprihlásil ani jeden študent, tento rok súťažili traja, všetci z Univerzity Komenského. V zborníku uverejňujeme jednu ocenenú prácu.

Do sekcie odborného prekladu prišlo v roku 2018, žiaľ, rovnako ako vlani len 8 súťažných prác, teda až o 19 menej než v predminulom roku. Z ôsmich prác šesť prišlo z Univerzity Komenského a po jednej práci z Univerzity Mateja Bela a z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika. Jazykové členenie súťažných prác bolo takéto: štyri práce z anglického jazyka, dve práce z ruského jazyka a po jednej práci z nemeckého a francúzskeho jazyka. Práce však boli na rozdiel od minulého roku na vyššej úrovni, preto bolo ocenených až šesť študentov, ktorých preklady uverejňujeme v zborníku.

Dobrymi prekladateľmi sa nerodíme. Ani sa nimi nestaneme zo dňa na deň. Každý študent prekladateľstva či začínajúci prekladateľ môže potvrdiť, že si to vyžaduje drinu, odhodlanie, možno aj prebdené noci, kým z kostrbatej poloslovenskej vety vyčarujeme uchu aj oku lahodiace majstrovské dielo. Veríme, že usilovní a odhodlaní študenti, ktorí sa nebojácne vydajú na náročnú, často nedocenenú, ale tiež záslužnú a naplňujúcu cestu za adekvátnym prekladom, zo slovenských škôl nikdy nevymiznú a my budeme aj vďaka Literárnemu fondu a podpore Univerzity Komenského naďalej uverejňovať ich umelecké výtvary.

Lucia Paulínyová